

Jednostavno – Sin

“Ljudski rod je podložan misterijama, i ništa drugo ne smatra toliko svetim i savršenim kao ono što ne može biti shvaćeno, i iz tog razloga mu se najviše sviđa ono što najmanje razumije. Istina uvijek leži u jednostavnosti, a ne u mnogostrukosti i konfuziji.” (Isak Njutn)

“Pazite da vas neko ne odmami filozofijom i praznom prevarom, prema ljudskoj tradiciji, na načelima ovog sveta, a ne po Hristu” (Kološanima poslanica 2:8).

Pozabavićemo se temom Sina Božjeg Isusa Hrista.

Hrišćanski teolozi danas će reći da grčka riječ monogenes, koja se koristi i za Isusa Hrista, (μονογενής) znači “jedinствен, jedini te vrste, poseban u odnosu na sve druge...” Slažem se, ponekad može da ima to značenje. Ali se ne slažem što isti odbijaju da priznaju da monogenes znači i jedinorodni! Riječ mono znači sam ili jedini, a genos (γένος) može da znači vrsta, ali može da znači i porijeklo, rođenje. Čak korijen riječi genos – ginomai (γίνομαι) ima značenje – postati, dovesti u postojanje. Današnja visoka teologija odbija da prizna da je Isus Hrist doslovni jedinorodni Sin Božji, tako da se kvare jednostavna pravila gramatike i logike.

Zanimljivo je da riječ monogenes prvi u Novom zavjetu koristi jevanđelista Luka, po nacionalnosti Grk. Sama riječ se u Novom zavjetu javlja 9 puta, i to u Luka 7:12, Luka 8:42, Luka 9:38, Jovan 1:14, Jovan 1:18, Jovan 3:16, Jovan 3:18, 1. Jovanova 4:9, Jevrejima 11:17. U 5 slučajeva odnosi se na Isusa Hrista, a u 4 slučajeva na druge ljude. Sama ta činjenica trebala bi da bude dovoljno upečatljiva – riječ monogenes nema neko univerzalno kosmičko značenje specijalno samo za Mesiju, tj riječ nije “iskovana” isključivo za Isusa, već se može koristiti (i koristi se) i za druge ljude. I upravo Luka prvi

upotrebljava tu riječ u svom jevanđelju – za druge ljude. U kom značenju? Svaki put u značenju – jedinorodni, bukvalno-sin jedinac ili kćerka jedinica.

Da li bi imalo logike da se u bilo kom slučaju monogenes prevodi drugačije?

Otpribliže bi to ovako izgledalo:

...Upravo su iznosili mrtvaca, jedinstvenog te vrste, u majke udovice... Luka 7:12

...jer je njegova kći, jedina te vrste, bila na samrti... Luka 8:42

...molim te da pogledaš mog sina, jer mi je jedinstven, poseban u odnosu na sve druge... Luka 9:38.

Jasno je o čemu govorim. U svim ovim slučajevima monogenes je jedino dijete dotičnog roditelja. Drugačije prevedeno, ove izjave prosto postaju besmislene.

U Septuaginti, izraz monogenes je prevod hebrejske riječi yahid (יחיד) koja može da znači voljen, poseban, jedini, ali i jedino dijete! (primjeri: Sudije 11:34, Jeremija 6:26, Zaharija 12:10).

Tačno je i da u nekim slučajevima monogenes ne mora biti bukvalno, fizicki jedino dijete (Avramov Isak-Jevrejima 11:16), već neko sa kim si u posebnom, jedinstvenom odnosu, koji sve druge isključuje. Isak je bio jedino dijete obećanja, jedini sin zavjeta. Bog je Isaka poklonio kao naslednika Avramove loze u kojoj će se roditi obećani Mesija. Jedini sin koga je Sara, jedina zakonita Avramova žena rodila.

“A Bog mu na to reče: Tvoja žena Sara zaista će ti roditi sina, i daćeš mu ime Isak. S njim ću sklopiti savez, savez koji će trajati dovijeka, za njegovo potomstvo posle njega” (1.Mojsijeva 17:19).

I po tome se Isak može nazvati monogenes.

Sada kad smo vidjeli da su oba prevoda ravnopravna (iako biblijskoj terminologiji više odgovara bukvalno značenje – jedinorođeni) postavlja se pitanje u kom smislu se ovaj izraz odnosi na Hrista? Na koji način je Isus “monogenes”?

Sigurno je da Isus jeste jedinstven, poseban u odnosu na sve druge. Ali u čemu je jedinstven? I da li je rođen? Da li je doslovni Sin Božiji? Upravo se u borbi oko tačnog prevoda riječi monogenes zaboravlja da to nije centar na koji treba da obratimo pažnju! Već je to grčka riječ “huios” koja znači SIN. Nedvosmisleno jasno, i ono što piše u Bibliji, i što sam Isus govori za sebe da je On Sin, SIN BOŽJI!

Sam izraz “sin” asocira da postoji i “otac”, odnosno da sin ima svoje porijeklo, izvor u ocu. Riječ sin je centralna riječ koja može dodatno objasniti pridjev koji stoji uz nju. Da li je logičnije da uz riječ sin stoji – jedinorodni, jedinac, ili jedini te vrste?

U jevanđelju po Jovanu, kada Isus govori o utješitelju koji će doći, kaže: **“I ja ću moliti Oca i On će vam dati drugog utješitelja...” Jovan 14:16.** Riječ drugi, na grčkom alos (ἄλλος), prevodi se kao – neko drugi, ali u istom rangu, iste vrste. Zastupnici trojstva bi ovdje morali da se malo zamisle, jer ako je i Sveti Duh zasebno biće, u istom rangu kao Isus, onda Isus uopšte nije jedinstven, nije jedini te vrste, već postoji još neko takav u tom rangu, te vrste – treće lice božanstva – Sveti Duh! Mislím da je jasno, logično i dokazano da u biblijskom načinu razmišljanja riječ monogenes jednostavno znači ono što i piše – jedini, jedinac, jedinorođeni...

Problem se ipak nastavlja – da li je Isus postao Sin Božji tek rođenjem u Vitlejemu od Marije?

Iz pisma se vidi Isusovo postojanje i prije utjelovljenja (o čemu i sam Isus svjedoči, Jovan 5:58), i konačno se pitamo ko

je bio Isus prije nego što je postao i čovjek ?

Da li je bio :

– stvoreno biće,

– Bog Sin – druga ličnost božanstva u trojstvu

ili Jedinorođeni Božiji Sin?

To nas i Biblija pita: ***“Ko je izašao na nebo, pa može sići? Ko je uhvatio vjetar u šake svoje? Ko je svezao vode u ogrtač svoj? Ko je podigao sve krajeve zemaljske? Znaš li kako mu je ime i kako je ime sinu njegovom?”*** (Priče Solomonove 30:4).

To je osnovno pitanje koje daje važnost izrazu “monogenes” .

U Isaiji 9:6 se kaže “Sin nam se dade”. Kakav to sin nam se dade? Ko nam je to dao tog sina? I čijeg sina nam je taj Neko dao? Sam Isus odgovara na ovo pitanje: “Jer Bog je toliko volio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina, da niko ko vjeruje u njega ne bude uništen, nego da ima vječni život.” (Jovan 3:16).

Jasno je da je taj Sin Božji postojao kao takav i prije utjelovljenja. Pod tim imenom ga sveti spisi predstavljaju u Starom zavjetu, bez obzira šta sam taj izraz “Sin Božiji” znači... A šta znači? Najjednostavnije bi bilo reći da sam izraz znači ono što jednostavno piše. Ako piše da je Sin Božiji, onda je Sin Božiji, i ja nemam pravo da izmišljam neka druga tumačenja prosto zato što mi doktrinalno ne odgovara.

U Jevrejskoj kulturi postoji tradicija da se izraz “sin nečega ili nekoga” ponekad može objasniti kao predstavnik nekoga, odnosno vjerna slika nekoga ili nečega, nosilac osobina nekoga ili nečega koje ga poistovjećuju sa originalom... Tu se može uzeti primjer Lucifera koji je, kao Božji heruvim zaklanjač. imao ime Sin Jutra. Mislim da to ne mora da znači da je stvoren nekog jutra (iako možda i jeste), već više govori o njegovoj ljepoti, sjaju i veličanstvenosti izlazećeg sunca,

svježini zlatnog, blistavog jutra. Kada bi jevrejski dječak napunio 12 godina, pored prikładne ceremonije, bio bi nazvan Sinom zakona. I to u smislu posvećenosti zakonu, poštovanja i zahvalnosti prema istom. Ali za Isusa se kaže da je Sin Božji. I naravno da je on kao takav, tj. Sin Božji predstavnik svog Oca-Boga, vjerna Očeva slika (“...Ko vidje mene, vidje Oca...” Jovan 14:9.). To je jasno napisano u Bibliji.

Ali mislim da se ne može reći da Isus nije stvarni, doslovni Sin Božji već neko drugi, jer za to nema biblijskih argumenata. Isus je objavljen u Starom zavjetu kao Sin Božji, i za mene je to dovoljno. Ako bi izraz Sin Božji (u Starom zavjetu) označavao nešto drugo, a ne doslovnog Sina Božjeg, šta bi to moglo da bude? Šta je to, ili ko je to SIN BOŽJI, ako nije stvarni, doslovni SIN BOŽJI?

Ko bi bio taj JEDINSTVEN, i po čemu POSEBAN U ODNOSU NA SVE DRUGE? Ko bi bio taj koji je slika i prilika Boga, vjerna Božja slika, nosilac veličanstva i uzvišenosti Božje, savršenog karaktera božanstva, prirode Božje?

Da li bi ijedno stvoreno biće moglo biti toliko uzvišeno da se može uporediti sa svojim stvoriteljem? Zar takvo biće onda ne bi bilo jednako Bogu? Zar ime Vojvode vojske Gospodnje – Mihailo – ne znači upravo to: ONAJ KOJI JE KAO BOG! Ja tako i vjerujem, da je Isus jedinorodni Sin Božji, jednak svom Ocu po svojoj (božanskoj) prirodi.

Kao što sam ja čovjek, i moje dijete nije ništa manje čovjek nego ja, već ima istu ljudsku prirodu, i nasleđuje moje ime, tako i Isus ima istu savršenu božansku prirodu, i ime (JAHVE) koje je naslijedio od svog oca.

U Jovanu 5:26, sam Isus kaže: ***“Jer kao što Otac ima život u sebi, tako je i Sinu dao da ima život u sebi.”***

Isus je Bog po svojoj prirodi koju je naslijedio od svog Oca, po božanskom životu koji je dobio od svog Oca, i On je Sin tog istog Oca. Jednostavno, kako piše.